

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2023/1552 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 25ης Ιουλίου 2023

για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2017/784 όσον αφορά την περίοδο ισχύος της άδειας εφαρμογής και το πεδίο εφαρμογής του ειδικού μέτρου παρέκκλισης από τα άρθρα 206 και 226 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας που έλαβε η Ιταλία

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 395 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2015/1401 του Συμβουλίου ⁽²⁾, επιτράπηκε στην Ιταλία, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017, να απαιτεί την καταβολή από τις δημόσιες αρχές του οφειλόμενου στις εν λόγω αρχές φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) για προμήθειες αγαθών και παροχές υπηρεσιών σε χωριστό και δεσμευμένο τραπεζικό λογαριασμό των φορολογικών αρχών («ειδικό μέτρο»). Το ειδικό μέτρο αποτελούσε παρέκκλιση από τα άρθρα 206 και 226 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ όσον αφορά τους κανόνες πληρωμής και τιμολόγησης του ΦΠΑ.
- (2) Με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2017/784 του Συμβουλίου ⁽³⁾, επιτράπηκε στην Ιταλία να εφαρμόσει το ειδικό μέτρο έως τις 30 Ιουνίου 2020 και διευρύνθηκε το πεδίο εφαρμογής του ειδικού μέτρου, ώστε να συμπεριληφθούν οι προμήθειες και οι παροχές προς συγκεκριμένες εταιρείες ελεγχόμενες από δημόσιες αρχές και προς εταιρείες εισηγμένες στο χρηματιστήριο που περιλαμβάνονται στον δείκτη Financial Times Stock Exchange Milano Indice di Borsa («FTSE MIB»). Στη συνέχεια, το ειδικό μέτρο παρατάθηκε έως τις 30 Ιουνίου 2023 με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2020/1105 του Συμβουλίου ⁽⁴⁾.
- (3) Με επιστολή που πρωτοκολλήθηκε στην Επιτροπή στις 26 Σεπτεμβρίου 2022, η Ιταλία ζήτησε άδεια να συνεχίσει να εφαρμόζει το ειδικό μέτρο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2026. Με επιστολή που πρωτοκολλήθηκε στην Επιτροπή στις 8 Μαΐου 2023, η Ιταλία αιτήθηκε τον περιορισμό του πεδίου εφαρμογής του ειδικού μέτρου από την 1η Ιουλίου 2025 στις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών προς δημόσιες αρχές και προς ορισμένες εταιρείες που ελέγχονται από δημόσιες αρχές.
- (4) Σύμφωνα με το άρθρο 395 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2006/112/ΕΚ, η Επιτροπή διαβίβασε το αίτημα της Ιταλίας στα άλλα κράτη μέλη με επιστολή της 11ης Μαΐου 2023. Με επιστολή της 12ης Μαΐου 2023, η Επιτροπή κοινοποίησε στην Ιταλία ότι διέθετε όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την αξιολόγηση του αιτήματος.
- (5) Το ειδικό μέτρο αποτελεί μέρος δέσμης μέτρων που θέσπισε η Ιταλία για την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής. Η εν λόγω δέσμη μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της υποχρεωτικής ηλεκτρονικής τιμολόγησης που επιτράπηκε με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/593 του Συμβουλίου ⁽⁵⁾, έχει αντικαταστήσει άλλα μέτρα ελέγχου και δίνει τη δυνατότητα στις ιταλικές φορολογικές αρχές να διασταυρώνουν τις διάφορες συναλλαγές που δηλώνονται από τους υποκειμένους στον φόρο και να παρακολουθούν τις πληρωμές ΦΠΑ τις οποίες πραγματοποιούν.

⁽¹⁾ ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 217 της 18.8.2015, σ. 7.

⁽³⁾ ΕΕ L 118 της 6.5.2017, σ. 17.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 242 της 28.7.2020, σ. 4.

⁽⁵⁾ Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/593 του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2018, με την οποία επιτρέπεται στην Ιταλική Δημοκρατία να εφαρμόσει ειδικό μέτρο παρέκκλισης από τα άρθρα 218 και 232 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 99 της 19.4.2018, σ. 14).

- (6) Η Ιταλία θεωρεί ότι, στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων που εφαρμόστηκαν, η υποχρεωτική ηλεκτρονική τιμολόγηση μειώνει τον χρόνο που χρειάζονται οι φορολογικές αρχές για να λάβουν γνώση της ύπαρξης πιθανής περίπτωσης φορολογικής απάτης ή φοροδιαφυγής. Ωστόσο, η Ιταλία θεωρεί επίσης ότι, ελλείψει του μηχανισμού διαχωρισμού των πληρωμών που θεσπίστηκε με το ειδικό μέτρο, η ανάκτηση των ποσών του ΦΠΑ που οφείλεται από τους υποκειμένους στον φόρο που διαπράττουν φοροδιαφυγή ή απάτη ενδέχεται να καταστεί αδύνατη μετά τη διενέργεια του ελέγχου επειδή, στο μεταξύ, οι εν λόγω υποκείμενοι στον φόρο ενδέχεται να έχουν καταστεί αφερέγγυοι. Έτσι, ο μηχανισμός διαχωρισμού των πληρωμών, ως εκ των προτέρων μέτρο, έχει αποδειχθεί ιδιαίτερα αποτελεσματικός και συμπληρωματικός προς την υποχρεωτική ηλεκτρονική τιμολόγηση, η οποία αποτελεί εκ των υστέρων μέτρο.
- (7) Η Ιταλία δεσμεύτηκε επανειλημμένα να μην επιδιώξει την ανανέωση του ειδικού μέτρου μετά την πλήρη εφαρμογή της δέσμης μέτρων. Ωστόσο, η Ιταλία θεωρεί ότι, δεδομένης της αποτελεσματικότητας του ειδικού μέτρου και των συνεργειών του με άλλα εφαρμοζόμενα μέτρα, ιδίως με την υποχρεωτική έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων, το ειδικό μέτρο θα πρέπει να επεκταθεί για να αποφευχθεί τροχοπέδηση των προσπαθειών που καταβάλλονται για τη μείωση της συνολικής διαφοράς μεταξύ των αναμενόμενων εσόδων ΦΠΑ και του ποσού που πράγματι εισπράχθηκε στην Ιταλία. Παρ' όλα αυτά, προκειμένου να τηρήσει τη δέσμευσή της για σταδιακή κατάργηση του ειδικού μέτρου, η Ιταλία τροποποίησε το αίτημά της, ώστε να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής του ειδικού μέτρου, από την 1η Ιουλίου 2025, οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών προς εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες που περιλαμβάνονται στον δείκτη FTSE MIB. Το εν λόγω χρονοδιάγραμμα θα παράσχει τη δυνατότητα στους υποκειμένους στον φόρο που πλήττονται από τον περιορισμό του πεδίου εφαρμογής του ειδικού μέτρου να προβαίνουν στις κατάλληλες λειτουργικές προσαρμογές. Θα παράσχει επίσης τη δυνατότητα στις ιταλικές φορολογικές αρχές να παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα του ειδικού μέτρου και να αξιολογούν επαρκώς πιθανά εναλλακτικά μέτρα.
- (8) Μία από τις επιπτώσεις του μέτρου είναι ότι οι προμηθευτές/πάροχοι, ως υποκείμενοι στον φόρο, δεν μπορούν να συμψηφίζουν τον ΦΠΑ που κατέβαλαν επί των εισροών τους με τον ΦΠΑ που εισέπραξαν για τις πραγματοποιηθείσες προμήθειες/παροχές. Τέτοιοι προμηθευτές/πάροχοι μπορούν να βρίσκονται διαρκώς σε πιστωτική θέση και ενδέχεται να χρειάζεται να ζητούν πραγματική επιστροφή από τις φορολογικές αρχές του ΦΠΑ που κατέβαλαν επί των εισροών τους. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρέσχε η Ιταλία, οι υποκείμενοι στον φόρο που πραγματοποιούν πράξεις υποκειμένες στο ειδικό μέτρο δικαιούνται να λαμβάνουν την καταβολή των σχετικών πιστώσεων ΦΠΑ κατά προτεραιότητα, εντός του ορίου της πίστωσης που απορρέει από τέτοιες πράξεις. Η πρακτική αυτή συνεπάγεται ότι οι αιτήσεις επιστροφής που σχετίζονται με το ειδικό μέτρο διεκπεραιώνονται κατά προτεραιότητα, τόσο κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής έρευνας, όσο και όταν καταβάλλονται τα οφειλόμενα ποσά έναντι των επιστροφών χωρίς προτεραιότητα.
- (9) Η αιτούμενη επιπλέον παράταση της άδειας για την εφαρμογή ειδικού μέτρου θα πρέπει να είναι χρονικά περιορισμένη, ώστε να αξιολογηθεί εάν το ειδικό μέτρο είναι κατάλληλο και αποτελεσματικό. Η άδεια για εφαρμογή του ειδικού μέτρου θα πρέπει, επομένως, να παραταθεί έως τις 30 Ιουνίου 2026. Αυτό θα δώσει επαρκή χρόνο για να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων που εφαρμόζονται από την Ιταλία με στόχο τη μείωση της φοροδιαφυγής στους συγκεκριμένους τομείς.
- (10) Για να εξασφαλιστεί η απαιτούμενη συνέχεια στο πλαίσιο του ειδικού μέτρου και ιδίως να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις στις επιστροφές ΦΠΑ προς τους υποκειμένους στον φόρο που καλύπτονται από το ειδικό μέτρο, η Ιταλία θα πρέπει να υποχρεούται να υποβάλει έκθεση στην Επιτροπή έως τον Σεπτέμβριο του 2024. Η εν λόγω έκθεση θα πρέπει να εξετάζει τη συνολική κατάσταση των επιστροφών ΦΠΑ στους υποκειμένους στον φόρο και ιδίως τον μέσο χρόνο που απαιτείται προς τον σκοπό αυτό, καθώς και όσον αφορά την αποτελεσματικότητα του ειδικού μέτρου και τυχόν άλλων μέτρων που εφαρμόζονται από την Ιταλία με στόχο τη μείωση της φοροδιαφυγής στους συγκεκριμένους τομείς. Η εν λόγω έκθεση θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει κατάλογο των εν λόγω μέτρων, μαζί με την ημερομηνία έναρξης ισχύος τους.
- (11) Το ειδικό μέτρο είναι ανάλογο προς τους επιδιωκόμενους στόχους, δεδομένου ότι είναι χρονικά καθορισμένο και περιορίζεται σε τομείς με σημαντικούς κινδύνους σχετικά με τη φοροδιαφυγή. Επιπλέον, το ειδικό μέτρο δεν δημιουργεί κίνδυνο μετατόπισης της φοροδιαφυγής σε άλλους τομείς ή σε άλλα κράτη μέλη.
- (12) Το ειδικό μέτρο δεν θα έχει αρνητική επίπτωση στα συνολικά φορολογικά έσοδα που εισπράττονται στο στάδιο της τελικής κατανάλωσης και δεν θα έχει αρνητικές επιπτώσεις στους ίδιους πόρους της Ένωσης που προέρχονται από τον ΦΠΑ.

- (13) Προκειμένου να διασφαλιστεί η επίτευξη των στόχων που επιδιώκονται με το ειδικό μέτρο, συμπεριλαμβανομένης της αδιάλειπτης εφαρμογής του ειδικού μέτρου, και να επιτευχθεί ασφάλεια δικαίου σχετικά με τη φορολογική περίοδο, ενδείκνυται να χορηγηθεί άδεια για παράταση του ειδικού μέτρου, με ισχύ από την 1η Ιουλίου 2023. Δεδομένου ότι η Ιταλία ζήτησε στις 26 Σεπτεμβρίου 2022 την άδεια να συνεχίσει να εφαρμόζει το ειδικό μέτρο και συνέχισε να εφαρμόζει το νομικό καθεστώς που έχει θεσπιστεί στο εθνικό της δικαιο βάσει της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2017/784 από την 1η Ιουλίου 2023, γίνονται δεόντως σεβαστές οι θεμιτές προσδοκίες των ενδιαφερόμενων προσώπων.
- (14) Επομένως, η εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2017/784 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2017/784 του Συμβουλίου τροποποιείται ως εξής:

- 1) στο άρθρο 1, η τρίτη περίπτωση διαγράφεται,
- 2) στο άρθρο 3 δεύτερο εδάφιο, η ημερομηνία «30 Σεπτεμβρίου 2021» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Σεπτεμβρίου 2024»,
- 3) στο άρθρο 5, η ημερομηνία «30 Ιουνίου 2023» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Ιουνίου 2026».

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση παράγει αποτελέσματα από την ημερομηνία της κοινοποίησής της.

Ωστόσο, το άρθρο 1 σημείο 1) εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 2025.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 25 Ιουλίου 2023.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
L. PLANAS PUCHADES